

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/179677,Narodowy-Dzien-Pamieci-quotZolnierzy-Wykletychquot-Bialystok-1-marca-2023.html>
2023-05-30, 04:13

Narodowy Dzień Pamięci "Żołnierzy Wyklętych" - Białystok, 1 marca 2023

„Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych ma być wyrazem hołdu dla żołnierzy drugiej konspiracji za świadectwo męstwa, niezłomnej postawy patriotycznej i przywiązania do tradycji niepodległościowych, za krew przelaną w obronie ojczyzny” - napisał w lutym 2010 r. śp. prezydent Lech Kaczyński, który podjął inicjatywę ustawodawczą w zakresie uchwalenia tego dnia pamięci. Inicjatorem powstanie tego święta był również ówczesny prezes Instytut Pamięci Narodowej prof. Janusz Kurtyka.

Po roku 1945 świat oddawał hołd swym żołnierzom, którzy mieli udział w zwycięstwie nad hitlerowskimi Niemcami. W Polsce było inaczej. Komunistyczne władze robiły wszystko, by społeczeństwo zapomniało o bohaterach wojennych. Najdłużej i najkonsekwentniej poniewierały tych, którzy ośmielili się im przeciwstawić.

1 marca 1951 r. w więzieniu na warszawskim Mokotowie, po pokazowym procesie, komuniści rozstrzelali przywódców IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” - prezesa WiN ppłk. Łukasza Cieplińskiego („Pług”, „Ludwik”) i jego najbliższych współpracowników: Adama Lazarowicza, Mieczysława Kawalca, Józefa Rzepkę, Franciszka Błażeja, Józefa Batorego i Karola Chmiela.

1 marca 2023 roku, podczas uroczystości z okazji Narodowego Dnia Pamięci "Żołnierzy Wyklętych", dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku dr Marek Jedynak, wespół m.in. z wojewodą podlaskim Bohdanem Paszkowskim, wicewojewodą dr. Tomaszem Madrasem, wicewojewodą dr. Bogusławą Szczerbińską, wicemarszałkiem województwa podlaskiego Markiem Olbrysiem, przedstawicielami służb mundurowych, podlaskim kuratorem oświaty Beatą Pietruszką, przewodniczącym Zarządu Regionu Podlaskiego NSZZ „Solidarność” Józefem Mozolewskim złożył kwiaty w miejscach ściśle związanych z historią "Niezlomnych" w Białymstoku:

pod pomnikiem na Cmentarzu Wojskowym przy ul. 11 Listopada (znajduje się tam kwatera "Wyklętych". Od jesieni 2020 roku w kolumbariach spoczywają tam również szczątki m.in. ofiar niemieckich i komunistycznych zbrodni),

pomnikiem Danuty „Inki” Siedzikówny (pochodzącej z Podlasia bohaterskiej łączniczki i sanitariuszki, która służyła w 5. Wileńskiej Brygadzie Armii Krajowej, a zginęła skazana na karę śmierci przez komunistów),

tablicą memoratywną przy Kinie TON (w którym odbywały się pokazowe procesy polityczne, w tym jeden z najgłośniejszych - płk. Aleksandra Rybnika),

tablicą memoratywną poświęconą płk. Władysławowi Liniarskiemu ps. „Mścisław”,

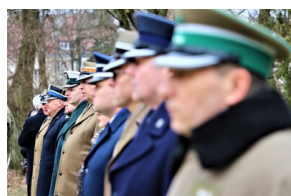
tablicą memoratywną na budynku Sądu Apelacyjnego przy ul. Mickiewicza (tablica przypomina o tym, że w latach 40. swoją siedzibę miało tu NKWD, a w latach 50. UB - tu również byli więźni "Niezlomni").

Członkowie podziemia niepodległościowego działali do 1956 r.; ostatni tzw. „leśny” żołnierz ZWZ-AK, a później WiN - Józef Franczak „Lalek” - zginął w czasie obławy przeprowadzonej przez #SB i #MO w podlubelskim Majdanie Kozic Górnych 21 października 1963 r. Śmierć Franczaka zakończyła kartę zbrojnego oporu antykomunistycznego.

[Polskie powojenne podziemie niepodległościowe 1944-1963 - katalog publikacji IPN 2000-2022](#)

[„Żołnierze Niezlomni. Żołnierze Wyklęci” - cykl etud filmowych](#)

["Żołnierze Wyklęci" - portal - Przystanek Historia Instytutu Pamięci Narodowej](#)

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka

Narodowy Dzień
Pamięci "Żołnierzy
Wyklętych" - Białystok,
1 marca 2023, Fot.
Natalia Krzywicka